

Galaana Fitnaa-Kutaa-3ffaa

Description

Tooftaalee fitnaa itti ittisan yookiin hir'isaan torbaan lamaan darban keessatti ilaalle jirra. Ammas kutaa dhumaa ni ilaalla.

7.Jama'atti hidhachuu fi maxxanuu– jama'atti (hawaasatti) maxxanuun badii baay'ee irraa nama eega. Namni yommuu adda fiigu, akkuma jeedalli hoola addatti argatte nyaattu, diinnis nama kana nyaata. Gurmii fi walta'iinsan diina injifatan. Rahmata Rabbii keessaa tokko ummata Islaama kana jallinna irratti isaan walitti hin qabu. Hanga ummanni Islaama jiru haqni ni jiraatti. Hanga ajajni Rabbii dhufu gareen haqa qabatanii fi ishii irratti obsanii yeroo hundaa ni jiraatu. Jama'aa akka qabannu Ergamaan Rabbii (salallahu aleyh wa sallam) itti nu ajaju.

“Huzeeyfa ibn Yamaan akkana jedha: Namoonni Ergamaa Rabbii (salallahu aleyh wa sallam) waa'ee keeyrii (wantoota gaggaarii) gaafatu turan. Ani immoo akka natti hin buune sodaachun waa'ee sharrii (badii) isa gaafachaa ture. Akkana jedheen,'Yaa Ergamaa Rabbii! Nuti wallaalummaa fi badii keessa turre. Ergasii Rabbiin wanta gaarii kanaan nu qananiise. Keyrii kana booda sharriin ni jiraa?' Innis ni jedhe,'Eeti.' Anis nan jedhe,'Sharrii kana booda keyriin ni jiraa?' Innis ni jedhe,'Eeti. **Garuu isa keessa Dakhan (badii dhokataan xiqqoon) ni jira.**' Anis nan jedhe,'Dakhan isaa maaliidhaa?' Innis ni jedhe,'**Namoota qajeelcha kiyyaan ala waan biraatin namoota qajeelchantu dhufu; hojii isaani ni agarta, ni jibbitas.**' Anis nan jedhe,'Keyrii sana booda sharriin ni jiraa?' Innis,'Eeti. **Namoonni muraasni ni jiru namoota balbala Jahannamitti kanneen waaman. Namni waamicha isaani awwaatef, Jahannamitti isa darbu.**' jedhe. Anis nan jedhe,'Yaa Ergamaa Rabbii amaloota isaanii nu ibsi.' Innis ni jedhe,'**Isaan dirra keenya irraayyi. Afaan keenya dubbatu.**' Anis nan jedhe,'Yoo kuni na dhaqqabe maalitti na ajajjaa?' Innis ni jedhe,'**Jama'aa (hawaasa) Muslimoota fi Imaama (hogganaa) isaanii qabadhu (itti maxxanii).**' Anis nan jedhe,'Jama'aan Muslimoota fi imaamni yoo hin jiraatin hoo?' Innis ni jedhe,'**Garee hunda isaani irraa fagaadhu osoo hundee mukaa cininteeyyu; osoo ati haala kanaan jirtu hanga duuti sitti dhuftu.**' ([sahih Al-Bukhaari](#) fi [Sahiih Musliim](#))

Wanti guddaan gara Funyoo Rabbiiti fi karaa qajeela Isaatti namoota dhiibu salaata jama'aa irratti argamuudha. Hojii gaggaarii fi taqwaa (soda Rabbii) irratti wal gargaaru waan ta'eef. Yoo hundeen fitnaa hin buqqa'in, salaanni jama'aa dararaa fitnaa ni hir'isa, Muslimoota obbolummaa, tokkummaa

8.Hojii gaggaarii hojjachuu– Bakka fitnaa fi balaan buutu namoonni baay’een oduu hordofuu waliin ko’oomuu fi garmalee fedhiin isaani akka ibiddaatti qabata. Dabalataan, taa’umsi isaani dubbii,’Kana dhagaye, arge, akkana yaada, osoo kana ta’ee silaa gaariidha, osoo kuni jalqaba dhufe yookiin kuni osoo tursiifame silaa daran gaarii ta’a fi kkf’ kan guuttameedha. Oduun isaan waliin ko’ooman kuni Ibaada jaallatamaa irraa xiyyeeffannoo isaani garagalcha yookiin tarii immoo ibaada waajiba akka dhiisan taasisa. Salaata yeroo isaa duubatti harkisuu fakkeenyaaf halkan mormii irra bulanii salaata subii osoo hin salaatin isaan jala darbuu danda’a. Ergamaan Rabbii (salallahu aleyh wa sallam) gara hojii gaaritti akka fiignu nuu dhaamu:

“Fitnaan akka cittu halkan dukkanaa (isinitti dhufuun duratti) gara hojiiwwan gaggaaritti ariifadhaa. (Yeroo fitnaa kanatti) namtichi mu’imina ta’ee bariisifata, kaafira ta’ee galgaleefata. Yookiin immoo mu’imina ta’ee galgaleefata, kaafira ta’ee bariisifata. Amantii ofii wanta (gatii) xiqqoo addunyaa tanaatti gurgura.” (Sahiih Musliim)

Kanaafu fitnaan dhufuun dura hojii gaggaarii hojjachuun qarummaadha. Rabbiin osoo namoonni magaalatti hojii gaggaarii hojjatanuu hin balleessu. Sababa badii raawwachuu fi daangaa Rabbi darbuutin fitnaan baay'een kan dhalatu.

Al-Hasan Al-Basrii akkana jedha: “Nafsee tee! Yoo haqaan hin ko’oomsin sobaan si ko’oomsiti.”

Ergamaa Rabbii (sallallahu `alayhi wa sallam) irraa akkana jechuun gabaafame,”**Namni toltuu hojjatuu badii hamaa irraa ni eeggama.**” (al-Silsilatu al-sahihaa lakk. 1908)

Yommuu fitnaan dhuftu Xalq ibn Habiib akkana jechaa turee,”Taqwaa (sodaa Rabbii) horachuun ofirraa eegaa.”

Rabbiin (subhaanahu wa ta'aala) obsaa fi salaatan gargaarsa Isarra akka barbaannu itti nu ajaja.

“Yaa warra amantan! obsaa fi salaatan gargaarsa barbaadaa. Dhugumatti Rabbiin warra obsan waliin jira.” Suura Al-Baqaraa:153

Sababni isaas, salaanni dhimma tokko irratti gadi dhaabbannaa (sabaata) akka qabaatan garmalee nama gargaara.

Rabbiin (subhaanahu wa ta'aala) Ergamaa Isaa yommuu jajjabeessu haala kanaa dubbisa:

“Dhugumatti waan isaan jedhaniin qoomni kee rakkachuu ni beekna. Gooftaa kee faarsun Isa qulqulleessi. Warra sujuudan irraas ta'i. Hanga dhugaan (duuti) sitti dhuftutti Gooftaa kee gabbari.” Suura Al-Hijr 15:97-99

Rabbiin Ergamaa Isa gara salaata fi zikrii akka fiigu ajaje yommuu qomni isaa wanta diinni amantii jedhuun dhiphattu. Dhugumatti kana keessa bal'inna qoomaa fi rakkoo keessaa bahuutu jira. Kuni qajeelcha Ergamaa Rabbiiti; yommuu dhimmi tokko garmalee nama dhiphisuu gara salaata dheessu.

Saabit irraa akkana jechuun gabaafame: Yommuu Ergamaan Rabbii (sallallahu `alayhi wa sallam) rakkoon cimaan Isa tuqu, maatii ofii waamun **‘Salaataa, salaata!’** jedhaan. Saabit, “Yommuu dhimmii tokko Ergamtoota Rabbitti bu’uu gara salaata fiigu.” jedha.

Dhuma dirree waraana Yarmuuk mootiin Roomaa loltoota isaa kanneen injifataman akkana jedhe gaafate, ‘Isin irratti salphinna! Waa’ee namoota loltaniini natti himaa. Akkuma keessan isaan dhiirotaa mitii?’ Isaanis “Eeti yaa mootii.” jedhan. Innis ni jedhe, “Eenyutu lakkoofsan caala, isin moo isaanii?” Isaanis ni jedhan, “Bakka kamittu nutu lakkoofsan isaan caala.” Innis ni jedhe, “Maarree maaliif injifatamtan?” Isaan keessaa jaarsi guddaan akkana jedhee deebise, **“Halkan salaataa waan bulaniif, guyyaa soomaa waan olaniif, waadaa waan guutanii fi wal jiddutti haqaan waan hojjataniif nu injifatan.”**

Haala kanaan dhiironni seenaa keessatti injifannoo galmeessanii darban. Kan ammaa immoo salaata irraa dheesse baay’innaa fi meeshaa waraanatiin osoo of tuulu injifatame, salphinnaaf harka kenne.

Nuti hoo eessa jirraa? Yommuu rakkoon nu tuqu gara salaata fiigu dhiisne dallansuu fi oduu faaydi hin qabnetti fiigna. Waa tolchuu dhiisne balleessatti fiigna.

Walumagalatti rakkoon (fitnaan) bu’uun duratti gara hojii gaaritti haa fiignu, hojii badaa irraa haa dheessinu. Yommuu rakkoon nutti buutu immoo gara salaata fi zikrii haa fiignu. Kaafironni fi namoonni imaanni isaani laamsho ta’e yommuu garmalee isaan cinquu gara itti fiigan waan hin qabneef gara lubbuu ofii galaafachutti fiigu. Silaa osoo gara Rabbii deebi’anii fi salaatanii dhiphinni isaani irraa ka’aa ture. Yaa nama Rabbiin irraa fagaatee! Eessatti dheessaa?

” (Suura Ali-Imraan 3:147)

Haala kanaan akka Isa kadhannu Rabbiin itti nu ajaaja.

Gudunfaa

Tooftaalee fitnaa jalaa ittiin baanu hanga ammaa ilaalaa kan turre kana fakkaata.

1. Obsa qabaachu
2. wal-danda’uu fi walii mararfachuu
3. Jarjaruu dhiisu
4. Odeefannoo mirkaneefachuu
5. Arrabaa ofii eegu
6. Fitnaa irraa fagaachu fi dheessu
7. Jama’atti hidhachuu fi maxxanuu
8. Hojiiwwan gaggaarii dalaguu
9. Du’aayi gochuu fi Rabbitti warwaachu

Kitaaba wabii

[Basaa’ir fil fitan \(Arabic\)](#)

[The Way out of Tribulations \(English\)](#)

Date Created

October 2016

Author

admin